Ändringslogg Riktlinjer

gällande *Handbok för personliga hjälpmedel inom hälso-och sjukvård*

Datum för ändring	Beslutad av	Rubrik	Ursprunglig text	Ny text/ändring
2026-10-13	Beredningsgrupp Handbok & Sortiment, hälso-och sjukvård 2026-10-06	Kostnadsansvar	*Ingress* Grundprincipen i Västra Götaland är att den vårdgivare som har hälso- och sjukvårdsansvar för vuxna patienter också har kostnadsansvar för hjälpmedel. För hjälpmedel till barn och ungdomar till och med 17 år har Västra Götalandsregionen kostnadsansvar. De undantag som finns framgår i anvisningarna i respektive produktområde, till exempel finns hjälpmedel för vilka Västra Götalandsregionen alltid har kostnadsansvar. Kostnadsansvaret för hjälpmedel i Västra Götaland, som försörjs via Hjälpmedelscentralen, följer patientens folkbokföringsort och fördelas mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna enligt Hälso- och sjukvårdsavtalet.	*Ingress* Grundprincipen i Västra Götaland är att den vårdgivare som har hälso- och sjukvårdsansvar för vuxna patienter också har kostnadsansvar för hjälpmedel. För hjälpmedel till barn och ungdomar fram till artonårsdagen har Västra Götalandsregionen kostnadsansvar. *Brödtext* Kostnadsansvaret för hjälpmedel i Västra Götaland följer patientens folkbokföringsort och fördelas mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna utifrån hälso- och sjukvårdsansvaret, i enlighet med Hälso- och sjukvårdsavtalet. De undantag som finns framgår i anvisningarna i respektive produktområde, till exempel finns hjälpmedel för vilka Västra Götalandsregionen alltid har kostnadsansvar. Det kan också förekomma undantag i samband med köpta vård- och omsorgsplatser.
2026-09-23	Beredningsgrupp Handbok & Sortiment, hälso-och sjukvård 2026-09-03		Förskrivaren kan behöva kontakta den som har kostnadsansvaret för produkten. Förskrivaren har samma ansvar som vid annan förskrivning, se avsnittet Förskrivarens ansvar och	Förskrivaren kan behöva kontakta den som har kostnadsansvaret för produkten. Förskrivaren har samma ansvar som vid annan förskrivning, se

			Förskrivningsprocessen. Om förskrivaren inte följer handboken kan den verksamhet där förskrivaren är anställd få betala för uppkomna hjälpmedelskostnader.	avsnittet Förskrivarens ansvar och Förskrivningsprocessen. Om förskrivaren inte följer handboken kan den verksamhet där förskrivaren är anställd få betala för uppkomna hjälpmedelskostnader. Om det är oklart vem som ska kontaktas hos en vårdgivare i frågor om kostnadsansvar och förtroendeförskrivning kan vårdgivarens representant i Hjälpmedelsforum hälso- och sjukvård kontaktas för att få information om rätt kontaktperson. Här finns kontaktuppgifter till Representanter i Hjälpmedelsforum hälso- och sjukvård
2026-09-23	Beredningsgrupp Handbok & Sortiment, hälso-och sjukvård 2026-09-03	Kostnadsansvar/Kontakt med kostnadsansvarig	**Kontakt med kostnadsansvarig** Förskrivare av hjälpmedel ska kontakta och inhämta godkännande från den vårdgivare som har kostnadsansvaret för hjälpmedlet när: • det framgår under produktområdet eller av lokala anvisningar för särskild prövning • det finns behov av förskrivning av hjälpmedel utöver reglerna i riktlinjer eller anvisningar under produktområdet • patientens behov inte tillgodoses av det upphandlade sortimentet (dispensförskrivning) • en patient planerar att flytta och har behov av att ta med sig hjälpmedel utanför Västra Götaland inom Sverige eller till annat land	**Kontakt med kostnadsansvarig** Förskrivare av hjälpmedel ska kontakta och inhämta godkännande från den vårdgivare som har kostnadsansvaret för hjälpmedlet när: • det framgår under produktområdet eller av lokala anvisningar för särskild prövning • det finns behov av förskrivning av hjälpmedel utöver reglerna i riktlinjer eller anvisningar under produktområdet • patientens behov inte tillgodoses av det upphandlade sortimentet (dispensförskrivning) • en patient planerar att flytta och har behov av att ta med sig hjälpmedel utanför Västra Götaland inom Sverige eller till annat land Om det är oklart vem som ska kontaktas hos en vårdgivare i frågor om kostnadsansvar och förtroendeförskrivning kan vårdgivarens

				representant i Hjälpmedelsforum hälso- och sjukvård kontaktas för att få information om rätt kontaktperson. Här finns kontaktuppgifter till Representanter i Hjälpmedelsforum hälso- och sjukvård
2026-09-22	Beredningsgrupp Handbok & Sortiment, hälso-och sjukvård 2026-09-03	Kostnadsansvar/Manuell hantering av kostnadsansvar/baskod i webSesam	**Kommunal och regional primärvård** Enligt en överenskommelse från 2014 är kommunen ansvarig för att byta baskod mellan regional och kommunal primärvård. Detta görs i samband med att hälso- och sjukvårdsansvaret för en patient övertas av en kommun (inskrivning i kommunal primärvård) eller när ansvaret återgår till regional primärvård (utskrivning från kommunal primärvård). Varje kommun ansvarar för att det finns rutiner som säkerställer denna hantering.	**Kommunal och regional primärvård** Kommunen är ansvarig för att byta baskod/betalningsansvar mellan regional och kommunal primärvård. Detta görs i samband med att hälso- och sjukvårdsansvaret för en patient övertas av en kommun (inskrivning i kommunal primärvård) eller när ansvaret återgår till regional primärvård (utskrivning från kommunal primärvård). Varje kommun ansvarar för att det finns rutiner som säkerställer denna hantering. Säkra vårdövergångar är ett gemensamt ansvar. Inför förskrivning av hjälpmedel eller beställning av tjänst ska förskrivaren kontrollera baskoden/betalningsansvar. Om en vårdgivare misstänker att en baskod/betalningsansvar är felaktig ska kontakt tas med berörd kommun.
2026-06-23	Samverkansfunktionen	Ändringar i handboken	**Ansökan om ändring i Handboken** Vårdgivare i Västra Götaland kan ansöka om ändringar i handboken, utifrån att vårdgivaren identifierat ett nytt eller förändrat vårdbehov. Till exempel behov av att förändra i riktlinjerna eller införa ett nytt hjälpmedel som inte omfattas av nuvarande anvisningar.	**Ansökan om ändring i Handboken** Vårdgivare i Västra Götaland kan ansöka om ändringar i handboken, utifrån att vårdgivaren identifierat ett nytt eller förändrat vårdbehov. Till exempel behov av att förändra i riktlinjerna eller införa ett nytt hjälpmedel som inte omfattas av nuvarande anvisningar (se även Behov av nya hjälpmedel i sortiment).
2026-06-23	Samverkansfunktionen	Behov av nya hjälpmedel i sortiment	*Ingress* Det finns två sätt att ge förslag på nya hjälpmedel till det gemensamma sortimentet för personliga hjälpmedel.	*Ingress* Det finns två sätt att ge förslag på nya hjälpmedel till det gemensamma sortimentet för personliga

				hjälpmedel beroende på om det redan finns en anvisning för produktområdet eller inte. *Tillägg till befintlig text* **Hjälpmedel i sortiment och förutsättningar för förskrivning** (i korthet) *Förutsättningar för hjälpmedel i det gemensamma sortimentet* • Personliga hjälpmedel inklusive förbrukningsartiklar och nutritionsprodukter avsedda att användas av **en** patient. • Medicintekniska produkter avsedda för egenmonitorering. • Hjälpmedel CE-märkta som medicintekniska produkter, i enlighet med EU:s medicintekniska direktiv, MDR. Endast i undantagsfall kan hjälpmedel utan MDR-märkning ingå i sortiment, se Konsumentprodukt. *Förutsättningar för förskrivare* • För att förskriva personliga hjälpmedel ska förskrivaren ha kompetens i enlighet med Koncept för förskrivarkompetens Hälso- och sjukvård. • Följa Handboken för personliga hjälpmedel inom hälso- och sjukvård. • Beställa hjälpmedel via Hjälpmedelscentralens eller Läkemedelsnära produkters beställningsportaler.
2026-06-17	Beredningsgrupp Handbok & Sortiment,	Ändring i handboken		*Tillägg till befintlig text under rubriken Processer för ansökan, beredning och beslut.*

	hälso-och sjukvård 2026-06-09			Innan en ansökan skickas in ska den vara förankrad i den egna verksamheten. Om förslaget innebär att en annan verksamhet helt eller delvis tar över behandlingsansvaret för aktuellt hälsotillstånd, inklusive förskrivning av hjälpmedel (och därmed eventuellt även kostnadsansvar), behöver berörda verksamheter vara överens om detta innan ansökan skickas in. Förändrat behandlingsansvar mellan region och kommun hanteras inom Vårdsamverkan. Inom regionen finns en särskild process för ”Flytt av vård”, Flytt av vård - Vårdgivarwebben Västra Götalandsregionen.
2026-04-10	Beredningsgrupp Handbok & Sortiment, hälso-och sjukvård 2026-04-01	Specialanpassa, initiera och utfärda anvisning vid behov		*Tillägg till befintlig text, längst ned på sidan.* I samband med specialanpassning av hjälpmedel som används för att klara basala behov är det viktigt att förskrivare gör en handlingsplan tillsammans med patient och närstående för vad som bör göras om något oväntat skulle inträffa. Se Prova ut, anpassa och välja lämpligt specifikt hjälpmedel. *En länk till “Exempel på handlingsplan för oväntade händelser med förskrivna hjälpmedel” läggs till.*
2026-04-10	Beredningsgrupp Handbok & Sortiment, hälso-och sjukvård 2026-04-01	Prova ut, anpassa och välja lämpligt specifikt hjälpmedel (Under Förskrivnings-processen)		*Tillägg till befintlig text, längst ned på sidan.* I samband med utprovning och riskbedömning behöver förskrivare gå igenom olika situationer som kan uppstå och hur de kan hanteras. För hjälpmedel som används för att klara basala behov kan förskrivare behöva göra en handlingsplan, tillsammans med patient och närstående, för vad som bör göras om något oväntat skulle inträffa. Till

				exempel: Vad gör man om hjälpmedlet går sönder och måste lagas under en längre tid? Om ett specialanpassat hjälpmedel utreds under en längre period utifrån en medicinteknisk avvikelse? Om ett hjälpmedel slutar fungera utanför hemmet? Exempel på åtgärder: Enklare hjälpmedel som kan beställas akut eller tas ur buffertförråd, patienten ansöker om insatser från hemtjänst under tiden, stöd från närstående eller använda taxi för transport. *En länk till "Exempel på handlingsplan för oväntade händelser med förskrivna hjälpmedel" läggs till.*
2026-03-16	Samverkansfunktionen, utifrån beslut i Regionfullmäktige och hantering i beredningsgrupp Avtal & Överenskommelse.	Avgifter och kostnader för patient		Egenavgift vid utebliven återlämning av TENS En egenavgift tas ut från patienter (över 20 år) som inte återlämnar sin förskrivna TENS-apparat efter tre månader, vilket är tidsgränsen för en förskrivningsperiod enligt handbokens anvisning. Detta gäller från och med 1 april 2026. Under 2026 är avgiften 300 kr per påbörjad månad men den kan komma att justeras år från år. Fakturan skickas ut av Patientfakturaenheten i Västra Götalandsregionen, grundat på underlag från Hjälpmedelscentralen. Beräkning av förskrivningsperioden startar månaden efter det att TENS-apparaten registrerats på patient i webSesam och eventuell faktura skickas ut i slutet av månad fyra. Förskrivare ska i samband med förskrivning informera patienten om egenavgift vid utebliven återlämning och lämna Särskilda lånevillkor för TENS.

2026-02-23	Beredningsgrupp Handbok & Sortiment, hälso-och sjukvård 2026-02-18	Kostnadsansvar		*Kontakt med kostnadsansvarig lägg i ett expanderingsbart block men med samma text som tidigare.* *Nytt block:* **Manuell hantering av kostnadsansvar/baskod i webSesam** För de personliga hjälpmedel inom hälso- och sjukvård som följer hälso- och sjukvårdsansvaret behöver kostnadsansvaret ändras manuellt i webSesam genom att byta ”baskod”. Det är baskoden som styr kostnaden för alla hjälpmedel där flera huvudmän kan ha kostnadsansvar. För att kostnaden för hjälpmedel ska hamna rätt är det viktigt att kontrollera kostnadsansvar i webSesam. I webSesam benämns det som ”betalningsansvar”. Ändring av betalningsansvar görs under ”Byte baskod/betalare”. För att ändra betalningsansvar/baskod behövs en särskild behörighet i webSesam. **Kommunal och regional primärvård** Enligt en överenskommelse från 2014 är kommunen ansvarig för att byta baskod mellan regional och kommunal primärvård. Detta görs i samband med att hälso- och sjukvårdsansvaret för en patient övertas av en kommun (inskrivning i kommunal primärvård) eller när ansvaret återgår till regional primärvård (utskrivning från kommunal primärvård). Varje kommun ansvarar för att det finns rutiner som säkerställer denna hantering. **Habilitering & Hälsa** För barn till och med 17 år kan Habilitering & Hälsa ha kostnadsansvar. Habilitering & hälsa är ansvariga för att byta baskod för patienter inom sin verksamhet och att ha rutiner som säkerställer

				denna hantering. **Sjukhusförvaltning** Kostnadsansvaret för de hjälpmedel som sjukhusen har kostnadsansvar för styrs inte av baskoder.
2026-01-07	Samverkansfunktionen	Förskrivning till person bosatt i annat län		*(tillägg till befintlig text)* ... Kontantbidrag för glutenfri kost kan enbart förskrivas till personer folkbokförda i Västra Götaland.
2025-12-16	Beredningsgrupp Handbok & Sortiment, hälso-och sjukvård 2025-11-06	Övergångsregler		*Publicerat övergångsregler för Snabb- och porttelefoner.*
2025-11-14	Beredningsgrupp Handbok & Sortiment, hälso-och sjukvård 2025-11-06	Klassifikationssystemet ICF	Bild på ICF-skalan i grönt, utan parenteser med beskrivande text.	Uppdaterad bild på ICF-skalan i flera färger och med parenteser med beskrivande text.
2025-11-14	Beredningsgrupp Handbok & Sortiment, hälso-och sjukvård 2025-11-06	Dubbelförskrivning av personliga hjälpmedel	• vistelse på förskola, skola eller daglig verksamhet såsom ○ hjälpmedel som är för skrymmande eller tungt för att flyttas till och från hemmet. ○ ... ○ ...	• vistelse på förskola, skola, daglig verksamhet eller dagverksamhet såsom ○ hjälpmedel som är för skrymmande eller tungt för att flyttas till och från hemmet. ○ ... ○ ...
2025-10-13	Beredningsgrupp Handbok & Sortiment, hälso-och sjukvård 2025-10-01	Övergripande om förskrivningsprocessen	...I detta är även patientens grad av motivation till att använda hjälpmedel en viktig del. Närståendes roll är en omgivningsfaktor som är viktig att beakta i utredning av patientens hälsotillstånd inför en eventuell förskrivning. När patienten är ett barn ska hen vara delaktig så långt det är möjligt i förskrivningsprocessens alla delar och hens inställning ska beaktas utifrån ålder och mognad. Även mycket små barn kan ha en inställning till en åtgärd och det är viktigt att ge barnet utrymme att få uttrycka sin åsikt...	...I detta är även patientens grad av motivation till att använda hjälpmedel en viktig del. För at skapa delaktighet och motivation är det viktigt att förskrivaren är lyhörd för vad patienten uttrycker och anpassar information efter patientens förmåga att förstå. Närståendes roll är en omgivningsfaktor som är viktig att beakta i utredning av patientens hälsotillstånd inför en eventuell förskrivning och vid uppföljning. När patienten är ett barn ska hen vara delaktig så långt det är möjligt i förskrivningsprocessens alla delar och hens inställning ska beaktas utifrån ålder och mognad.

				Även mycket små barn kan ha en inställning till en åtgärd och det är viktigt att ge barnet utrymme att få uttrycka sin åsikt. Förskrivaren behöver anpassa information efter både barnets och närståendes förmåga att förstå...
2025-09-05	Beredningsgrupp Handbok & Sortiment, hälso-och sjukvård 2025-08-28	Förskrivning till person bosatt i annat län	... Förskrivare i Västra Götalandsregionen kan förskriva hjälpmedel till en utomlänspatient som vårdas i regionen om kostnaden understiger 10 000 kronor. Vid denna förskrivning gäller Västra Götalands Handbok för personliga hjälpmedel inom hälso- och sjukvård. Uppgår kostnaden till mer än 10 000 kronor ska samråd ske med hemregionen för att Västra Götalandsregionen ska få ersättning, läs mer om detta i Riksavtalet för utomlänsvård och kommentarer. Vid förskrivning av nutritionsprodukter eller förbrukningsartiklar behöver förskrivaren komma överens med hemregionen om förskrivningens omfattning. Hjälpmedel som kräver någon form av installation, avancerad service och underhåll som kräver produktspecifik kompetens eller måste anpassas till berörd persons bostadsförhållanden förskrivs alltid av hemregionen. Länk till Hjälpmedelscentralens webbplats Länk till Läkemedelsnära produkter webbplats Länk till Riksavtal för utomlänsvård	... Förskrivare i Västra Götalandsregionen kan förskriva hjälpmedel till en utomlänspatient som vårdas i regionen om kostnaden understiger en kostnad på 0,10 av prisbasbeloppet, per förskrivningstillfälle. Vid denna förskrivning gäller Västra Götalands Handbok för personliga hjälpmedel inom hälso- och sjukvård. Uppgår kostnaden till mer än 0,10 av prisbasbeloppet, per förskrivningstillfälle ska samråd ske med hemregionen för att Västra Götalandsregionen ska få ersättning. Vid förskrivning av nutritionsprodukter eller förbrukningsartiklar behöver förskrivaren komma överens med hemregionen om förskrivningens omfattning. Länk till Hjälpmedelscentralens webbplats Länk till Läkemedelsnära produkter webbplats Länk till Riksavtal för utomlänsvård Länk till SCB:s sida för prisbasbelopp
2025-09-04	Beredningsgrupp Handbok & Sortiment, hälso-och sjukvård 2025-08-28	Övergångsregler		*Publicerat övergångsregler för Ståstöd med funktionalitet för passiv rörelseträning genom dynamisk rörelse (assisterat gångmönster)*

2025-06-26	Beredningsgrupp Handbok & Sortiment, hälso-och sjukvård 2025-06-10	Dokument i handboken		Lagt till nytt processtöd. *Processtöd inför förskrivning av kommunikationshjälpmedel*
2025-05-23	Beredningsgrupp Handbok & Sortiment, hälso-och sjukvård 2025-04-24	Övergångsregler		*Publicerat övergångsregler för hjälpmedel för på- och avklädning.*
2025-05-22	Samverkansfunktionen	Sortiment	Varje sjukvårdshuvudman (region eller kommun) fastställer vilka enskilda produkter hälso- och sjukvården tillhandahåller som hjälpmedel. I Västra Götaland sker detta arbete gemensamt i Samarbetsorganisationen för hjälpmedel där vårdgivare och försörjare ingår. ...	Sjukvårdshuvudmännen (region och kommuner) fastställer gemensamt vilka produkter hälso- och sjukvården tillhandahåller som hjälpmedel i Västra Götaland. Sortimentet fastställs gemensamt inom Samarbetsorganisationen för hjälpmedel där vårdgivare och försörjare ingår. ...
2025-05-16	Beredningsgrupp Handbok & Sortiment, hälso-och sjukvård 2025-04-24	Dokument i handboken		Lagt till nytt processtöd. *Processtöd inför förskrivning av lyftar och lyftselar.*
2025-04-25	Ledningsrådet för hjälpmedel, 2025-04-22	Kostnadsansvar och Förtroendeförskrivning		*Länk till ny "undersida" där regionens kostnadsansvar beskrivs i tabeller och det finns en förteckning över kostnadsansvar i samtliga anvisningar (både region och kommun).*
2025-03-19	Beredningsgrupp Handbok & Sortiment, hälso-och sjukvård 2025-03-06	Klassifikationssystemet ICF	Länk till ICF (Socialstyrelsen)	*Ny beskrivning av länk + en ny länk till söktjänsten.* Internationell klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa (ICF)(Socialstyrelsen) Söktjänst för hälsorelaterade klassifikationer, inklusive ICF (Socialstyrelsen)
2025-03-18	Beredningsgrupperna LMN (2025-02-06) och Handbok & Sortiment, hälso- och sjukvård (2025-03-06)	Följa upp och utvärdera funktion och nytta	Förskrivaren ansvarar för att utvärdera alla förskrivningar. I utvärderingen ingår att bedöma: • om avsedd funktion och nytta uppnås enligt uppsatta mål.	Förskrivaren ansvarar för att utvärdera alla förskrivningar. I utvärderingen ingår att bedöma: • om avsedd funktion och nytta uppnås enligt uppsatta mål, omfattar även

			• ...	patientens motivation till att använda hjälpmedlet • ...
2025-03-18	Beredningsgrupperna LMN (2025-02-06) och Handbok & Sortiment, hälso- och sjukvård (2025-03-06)	Bedöma behov av insats	...Behovet ska relateras till andra vidtagna eller planerade åtgärder och integreras i den samlade bedömningen. Förskrivningen ska utgå från riktlinjer och anvisningar i handbok för personliga hjälpmedel...	...Behovet ska relateras till andra vidtagna eller planerade åtgärder och integreras i den samlade bedömningen. Förskrivare behöver även ta hänsyn till patientens grad av motivation till att använda hjälpmedel. Låg motivation kan leda till att hjälpmedel inte används. Förskrivaren behöver då ta ställning till om hjälpmedlet bör förskrivas. I vissa fall ska inte hjälpmedlet förskrivas medans i andra fall behöver förskrivaren arbeta med patientens motivation i samband med förskrivning. Förskrivningen ska utgå från riktlinjer och anvisningar i handbok för personliga hjälpmedel...
2025-03-18	Beredningsgrupperna LMN (2025-02-06) och Handbok & Sortiment, hälso- och sjukvård (2025-03-06)	Övergripande om förskrivningsprocessen	...Patientens delaktighet i och inflytande över processen ska säkerställas och förskrivningen ska ha sin grund i patientens hela livssituation. Närståendes roll är en omgivningsfaktor som är viktig att beakta i utredning av patientens hälsotillstånd inför en eventuell förskrivning...	...Patientens delaktighet i och inflytande över processen ska säkerställas och förskrivningen ska ha sin grund i patientens hela livssituation. I detta är även patientens grad av motivation till att använda hjälpmedel en viktig del. Närståendes roll är en omgivningsfaktor som är viktig att beakta i utredning av patientens hälsotillstånd inför en eventuell förskrivning....
2025-03-03	Ledningsrådet för hjälpmedel, 2025-02-04	Begreppslista	**Kostnadsansvar** Denna handbok: I handboken regleras kostnadsansvaret till fyra nivåer; sjukhus, regional primärvård, kommunal primärvård och Habilitering & Hälsa. Hur kostnaden fördelas inom respektive nivå regleras inte av handboken.	**Kostnadsansvar** Denna handbok: I handboken regleras kostnadsansvaret till fem nivåer; sjukhusförvaltning, regionhälsan, regional primärvård, kommunal primärvård och Habilitering & Hälsa. Hur kostnaden fördelas inom respektive nivå regleras inte av handboken. Sjukhusförvaltning som kostnadsansvarig omfattar både sjukhusförvaltningar inom regionen och de privata utförare av specialistvård som har avtal

				med regionen (observera att olika avtal kan skilja sig åt avseende hjälpmedelskostnader).
2025-01-29	Beredningsgrupp Handbok & Sortiment, hälso-och sjukvård 2025-01-21	Dokument i handboken		Lagt till nytt processtöd. *Processtöd inför förskrivning av madrasser.*
2024-12-17	Beredningsgrupperna LMN (2024-09-18) och Handbok & Sortiment, hälso- och sjukvård (2024-10-08)	Ekonomisk uppföljning av hjälpmedel	Den vårdgivare som har hälso- och sjukvårdsansvar och kostnadsansvar kan fastställa rutiner för stående eller tillfälliga uppföljningsinsatser på individ- respektive produktnivå. ...	Den vårdgivare som har hälso- och sjukvårdsansvar och kostnadsansvar bör fastställa rutiner för stående eller tillfälliga uppföljningsinsatser på individ- respektive produktnivå, till exempel utifrån patientsäkerhet, jämlik förskrivning eller kostnadseffektivitet.
2024-12-17	Beredningsgrupperna LMN (2024-09-18) och Handbok & Sortiment, hälso- och sjukvård (2024-10-08)	Vårdgivarens ansvar	... Till exempel administrering av behörigheter inom sin verksamhet för åtkomst till mätdata.	... Till exempel administrering av behörigheter inom sin verksamhet för åtkomst till mätdata. Vårdgivaren ska även verka för att förskrivningar görs på ett kostnadseffektivt sätt.
2024-12-17	Beredningsgrupperna LMN (2024-09-18) och Handbok & Sortiment, hälso- och sjukvård (2024-10-08)	Förskrivnings-processen: Följa upp och utvärdera funktion och nytta	Förskrivaren ansvarar för att utvärdera alla förskrivningar. I utvärderingen ingår att bedöma: • om avsedd funktion och nytta uppnås enligt uppsatta mål • eventuella risker utifrån användning och hantering enligt bruksanvisning • patientens förmåga att ta kontakt vid förnyat eller förändrat behov ... Ett fungerande hjälpmedel kan endast bytas ut om patientens behov förändras eller om en ny modell eller teknik innebär att	Förskrivaren ansvarar för att utvärdera alla förskrivningar. I utvärderingen ingår att bedöma: • om avsedd funktion och nytta uppnås enligt uppsatta mål • eventuella risker utifrån användning och hantering enligt bruksanvisning • patientens förmåga att ta kontakt vid förnyat eller förändrat behov • om hjälpmedlet är det mest kostnadseffektiva alternativet ... ...

			patientens funktions- eller aktivitetsförmåga förbättras väsentligt...	Ett fungerande hjälpmedel kan endast bytas ut om patientens behov förändras eller om en ny modell eller teknik innebär att patientens funktions- eller aktivitetsförmåga förbättras väsentligt alternativt att det nya hjälpmedlet är mer kostnadseffektivt.
2024-12-17	Beredningsgrupperna LMN (2024-09-18) och Handbok & Sortiment, hälso- och sjukvård (2024-10-08)	Förskrivnings-processen: Prova ut, anpassa och välja lämpligt specifikt hjälpmedel	Lämpligt hjälpmedel väljs, provas ut och eventuellt anpassas efter behovsbedömningen...	Lämpligt hjälpmedel väljs, provas ut och eventuellt anpassas efter patientens bedömda behov och utifrån kostnadseffektivitet...
2024-12-17	Beredningsgrupperna LMN (2024-09-18) och Handbok & Sortiment, hälso- och sjukvård (2024-10-08)	Övergripande om förskrivnings-processen	...Barn och ungdomar med funktionsnedsättning ska, så långt det är möjligt, ges förutsättningar till lek och utveckling. Nyttan av förskrivning värderas också utifrån ett samhällsekonomiskt perspektiv.	... Barn och ungdomar med funktionsnedsättning ska, så långt det är möjligt, ges förutsättningar till lek och utveckling. Förskrivning av hjälpmedel ska vara kostnadseffektiv och nyttan ska även värderas utifrån ett samhällsekonomiskt perspektiv.
2024-12-17	Hälso-och sjukvårdsutvecklingsdirektör, 2024-11-24 och VästKoms styrelse 2024-12-12	Begreppslista		*Kostnadseffektiv förskrivning av hjälpmedel* Denna handbok: Förskrivning av hjälpmedel är en hälso- och sjukvårdsåtgärd som väljs när en bedömning visar att det är lämpligt att tillgodose patientens behov med ett hjälpmedel. En kostnadseffektiv förskrivning strävar efter att maximera nyttan och effektiviteten av de tillgängliga resurserna för att tillgodose patienternas bedömda behov på ett ekonomiskt ansvarsfullt sätt.

				Kostnadseffektiv förskrivning av hjälpmedel innebär att: • följa handbokens riktlinjer och anvisningar, välja enklast möjliga produkt och rekonditionerade hjälpmedel framför nya hjälpmedel i syfte att balansera kostnader med de förväntade fördelarna och effekterna för patienterna samt samhället som helhet. • utvärdera och följa upp förskrivningen, utifrån målet med förskrivningen, för att säkerställa att hjälpmedlen används på ett sätt som motiverar fortsatt förskrivning. Åtgärder för att optimera kostnadseffektiviteten när patientens behov förändras är till exempel att: o byta ut hjälpmedel mot mer kostnadseffektiva hjälpmedel när det är möjligt. o återta hjälpmedel som inte används eller när behovet inte längre tillgodoses eller uppfyller regelverkets krav.
2024-12-17	Beredningsgrupp Handbok & Sortiment, hälso-och sjukvård 2024-12-05	Dokument i handboken		Lagt till nytt processtöd. *Processtöd inför förskrivning av kalendrar och tidtabeller.*

2024-12-10	Ledningsrådets presidium 2024-11-20	Dubbelförskrivning av personliga hjälpmedel	... Dubbelförskrivning kan förekomma även för andra situationer. Till exempel för att tillgodose: ... • omgivningsfaktorer såsom: ○ att vistas på flera boendeplan för att kunna äta, dricka eller förflytta sig till/från toalett, dusch eller säng. ○ en övergångsperiod på sex månader vid flytt till eget eller särskilt boende. ○ när barn och unga vuxna har dubbla boenden. Avser hjälpmedel som är svåra att transportera eller innebär en patientsäkerhetsrisk att flytta. ...	... Dubbelförskrivning kan förekomma även för andra situationer, efter kontakt med kostnadsansvarig. Till exempel för att tillgodose: ... • omgivningsfaktorer såsom: ○ att vistas på flera boendeplan för att kunna äta, dricka eller förflytta sig till/från toalett, dusch eller säng. ○ en övergångsperiod på sex månader vid flytt till eget eller särskilt boende. ○ när barn och unga vuxna (till och med 30 år) har två boenden som de vistas i minst 1/7-del av sin tid, kontinuerligt fördelat över året (till exempel varannan helg). Avser hjälpmedel som är svåra att transportera eller innebär en patientsäkerhetsrisk att flytta.
2024-12-06	Beredningsgrupp Handbok & Sortiment, hälso-och sjukvård 2024-12-05	Kostnadsansvar		*(Tillägg till befintlig text, detta stycke är samma som stod i handboken för förskrivning av personliga hjälpmedel före 2024-01-06)* Kostnadsansvaret för hjälpmedel, som försörjs via Hjälpmedelscentralen, i Västra Götaland följer patientens folkbokföringsort och fördelas mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna enligt Hälso- och sjukvårdsavtalet.
2024-12-04	Beredningsgrupp Handbok & Sortiment, hälso-och sjukvård 2024-11-07	Dokument i handboken		Lagt till nytt processtöd. *Processtöd vid åtgärder i samband med bilanpassning*
2024-11-18	Beredningsgrupperna LMN (2024-11-05) och Handbok & Sortiment,	Samverkan i vårdkedjan	... Vårdgivare ska fastställa rutiner som säkerställer att förskrivningen följs upp och utvärderas, fram till dess att behovet har	... Vårdgivare ska fastställa rutiner som säkerställer att förskrivningen följs upp och utvärderas, fram

	hälso- och sjukvård (2024-11-07)		upphört eller att ansvaret för patienten har övertagits av någon annan. På Vårdsamverkans webbplats finns gemensamma överenskommelser, riktlinjer och rutiner gällande samverkan mellan olika vårdnivåer. När patienten vårdas på sjukhus tillhandahålls förbrukningsartiklar och nutritionsprodukter av sjukhuset.	till dess att behovet har upphört eller att ansvaret för patienten har övertagits av någon annan. Hälso-och sjukvårdsansvaret mellan region och kommun regleras av hälso-och sjukvårdsavtalet. På Vårdsamverkans webbplats, under dokument, finns gemensamma överenskommelser, riktlinjer och rutiner gällande samverkan mellan region och kommun. Mellan regionens olika verksamheter regleras hälso-och sjukvårdsansvaret bland annat genom verksamheternas uppdrag och regionala riktlinjer. När patienten vårdas på sjukhus tillhandahålls förbrukningsartiklar och nutritionsprodukter av sjukhuset.
2024-11-18	Beredningsgrupperna LMN (2024-11-05) och Handbok & Sortiment, hälso- och sjukvård (2024-11-07)	Om handboken	... Anvisningarna inom produktområdena beskriver vilka hjälpmedel som är personligt förskrivningsbara i Västra Götaland och på vilka grunder.	... Anvisningarna inom produktområdena beskriver vilka hjälpmedel som är personligt förskrivningsbara i Västra Götaland och på vilka grunder. Handboken reglerar inte vilken vårdgivare som har hälso-och sjukvårdsansvaret (se även Samverkan i vårdkedjan).
2024-11-18	Beredningsgrupperna LMN (2024-11-05) och Handbok & Sortiment, hälso- och sjukvård (2024-11-07)	Handbok för personliga hjälpmedel inom hälso- och sjukvård	...Anvisningarna inom produktområdena beskriver vilka hjälpmedel som är personligt förskrivningsbara i Västra Götaland och på vilka grunder.	... Anvisningarna inom produktområdena beskriver vilka hjälpmedel som är personligt förskrivningsbara i Västra Götaland och på vilka grunder. Handboken reglerar inte vilken vårdgivare som har hälso-och sjukvårdsansvaret.
2024-10-30	Samverkansfunktionen	Dokument i handboken		Nya rubriker och expanderingsbara block, samma innehåll på sidan.
2024-09-26	Samverkansfunktionen	Ändringar i handboken		Lagt till bild som beskriver processen för ändringar i handboken.
2024-09-10	Hälso-och sjukvårdsutvecklingsdi	Förskrivning till person från annat	Se tidigare inledande text längre ned på sidan, under tabellen.	Se ny inledande text och två nya avsnitt längre ned på sidan, under tabellen.

	rektör, 2024-08-08 och VästKoms styrelse 2024-08-29	land (äldre rubrik) *ändras till* Förskrivning till person från eller bosatt i annat land (ny rubrik)		
2024-08-27	Samverkansfunktionen	Handbokens förstasida		Länk till en introduktionsfilm till handbok för personliga hjälpmedel inom hälso- och sjukvård
2024-04-11	Beredningsgrupp Handbok & Sortiment, hälso- och sjukvård 2024-04-09	Dokument i handboken	**Stödmaterial vid förskrivning av elrullstol och brukarstyrt drivaggregat** • Processtöd inför förskrivning av Eldriven rullstol/brukarstyrt drivaggregat • ... • ...	**Stödmaterial vid förskrivning av elrullstol och brukarstyrt drivaggregat** • Processtöd inför förskrivning av Eldriven rullstol/brukarstyrt drivaggregat (utskriftsversion) • Processtöd inför förskrivning av Eldriven rullstol/brukarstyrt drivaggregat (format anpassat till mobiltelefon och surfplatta) • ... • ...
2024-01-26	Samverkansfunktionen 2024-01-26	Vårdgivarens ansvar		*Ny text:* Förskrivare ska vara anställd av: • Västra Götalandsregionen • någon av Västra Götalands 49 kommuner, eller • verksamhet som har tecknat kontrakt eller vårdavtal med Västra Götalandsregionen eller en kommun i Västra Götaland.
2024-01-19	Samverkansfunktionen 2024-01-19	Om handboken		*Ny text efter ingress:* Handboken gäller vårdgivare inom Västra Götalandsregionen, kommuner i Västra Götaland och privata aktörer som bedriver hälso- och sjukvårdsverksamhet med avtal med regionen eller någon av kommunerna.
2024-01-08	Hälso-och sjukvårdsutvecklingsdirektör, 2023-11-27 och VästKoms styrelse 2023-12-12			Den gemensamma handboken för personliga hjälpmedel och förbrukningsartiklar publiceras för första gången. Publiceras på Vårdsamverkans webbplats.

Tidigare inledande text från 2024-01-07

Förskrivning till person från annat land

Enligt Hälso- och sjukvårdslagen har personer som är bosatta i Sverige rätt till subventionerad vård inklusive hjälpmedel. Bosatt i Sverige är man från folkbokföringsdagen.

I Sveriges Kommuner och Regioners handbok Vård av personer från andra länder redogörs för vilka regler som gäller för att vårdgivare inom regionerna ska få ersättning för de åtgärder som genomförts för dessa personer. Observera att regler för personer från andra länder endast gäller vård som ges av verksamheter inom Västra Götalandsregionen eller privata vårdgivare som har avtal med regionen.

När personer från andra länder söker vård i Sverige behöver vårdgivaren ta reda på fakta om patienten för att veta hur vården ska betalas. Detta gäller även hjälpmedel. Det finns en checklista med frågor som kan användas som stöd för att ta reda på vilka regler som gäller.

Oavsett vistelseort har alla rätt till akut vård till följd av sjukdom, skada eller graviditet. Förskrivning av hjälpmedel kan bli aktuell om patienten behöver det under den aktuella behandlingsperioden eller för att kunna ta sig hem.

De hjälpmedel som används tidsbegränsat under vistelsen i Sverige och som återlämnas till vårdgivaren hyrs eller köps från hjälpmedelsleverantören enligt ordinarie prismodell i gällande avtal. Förskrivande vårdgivare betalar fakturan för att sedan fakturera rätt betalare för vårdkostnaden, inklusive hjälpmedelskostnaden. Detta gäller dock inte hjälpmedel som förskrivs av Västra Götalandsregionens verksamheter till asylsökande och personer som vistas i Sverige utan tillstånd (läs mer under nedanstående rubriker Asylsökande och Personer som vistas i Sverige utan tillstånd).

Förskrivare kan ha svårt att följa upp hjälpmedel som förskrivs till personer från andra länder, eftersom dessa personer inte är bofasta i regionen. Om förskrivaren eller ansvarig vårdgivare inte kan nå personerna kan ärendet avslutas.

För personer från olika länder finns aktuellt regelverk i Turisthandboken.

Ny inledande text från 2024-09-10

Förskrivning till person från eller bosatt i annat land

Personer som kommer från ett annat land och blir sjuk vid ett tillfälligt besök i Sverige har alltid rätt till vård vid akut sjukdom eller om vård som inte kan vänta tills personen kommer hem igen. Oavsett vistelseort har alla rätt till akut vård till följd av sjukdom, skada eller graviditet. Barn under 18 år har rätt till både akut och planerad vård i Sverige. För personer från olika länder finns aktuellt regelverk i Turisthandboken.

Förskrivningsprocessen

Förskrivning av hjälpmedel kan bli aktuell om patienten behöver det under den aktuella behandlingsperioden eller för att kunna ta sig hem. Förskrivare kan ha svårt att följa upp hjälpmedel som förskrivs till personer från andra länder när de återvänt till sina hemländer. Om förskrivaren eller ansvarig vårdgivare inte kan nå personerna kan ärendet avslutas, se Vägledning för förkommet hjälpmedel.

Betalningsansvar

I Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) handbok Vård av personer från andra länder redogörs för vilka regler som gäller för att vårdgivare inom regionerna ska få ersättning för de åtgärder som genomförts för dessa personer. Observera att regler för personer från andra länder endast gäller vård som ges av verksamheter inom Västra Götalandsregionen eller privata vårdgivare som har avtal med regionen.

När personer från andra länder söker vård i Sverige behöver vårdgivaren ta reda på fakta om patienten för att veta hur vården ska betalas. Detta gäller även hjälpmedel. Det finns en regional checklista med frågor som kan användas som stöd för att ta reda på vilka regler som gäller.

Fakturering för hjälpmedel hanteras olika beroende på om patienten är medborgare i ett nordiskt land och EU-land eller annat i land samt beroende på av vilken anledning de vistas i Sverige (till exempel asylsökande).

Oavsett vistelseort har alla rätt till akut vård till följd av sjukdom, skada eller graviditet. Förskrivning av hjälpmedel kan bli aktuell om patienten behöver det under den aktuella behandlingsperioden eller för att kunna ta sig hem.

Försörjarna har manualer på sina webbplatser om hur beställningar till person bosatt i annat land görs.

Två nya avsnitt från 2024-09-10

Personer folkbokförda i Sverige men vistas utomlands under längre perioder

Svenska medborgare som är folkbokförda i Sverige kan vistas utomlands under längre perioder men när en person, som vistas utomlands, inte längre har en folkbokföringsadress i Sverige är hen utlandssvensk (se avsnitt nedan).

Vid förskrivning av hjälpmedel behöver förskrivare alltid göra en riskbedömning för att kunna säkerställa god patientsäkerhet under tiden patienten använder hjälpmedlet. Bedömer förskrivare att förskrivning riskerar att medföra patientsäkerhetsrisker eller på annat sätt inte kan anses säker ska förskrivning inte göras. Förskrivare behöver ta hänsyn till att de hjälpmedel som tas med till utlandet inte kan justeras, repareras eller på annat sätt hanteras

av Västra Götalandsregionen, förbrukningsartiklar kan inte levereras utanför Sverige. Även bedömningar och uppföljningar kan vara svårare att säkerställa när patienten och hjälpmedlet inte befinner sig i Sverige. Patienten kan hänvisas till hälso- och sjukvården i det land hen har för avsikt att vistas. Hjälpmedel som patienten har för avsikt att enbart använda i Sverige kan förskrivas om det bedöms patientsäkert men ska återlämnas senast i samband med att patienten lämnar Sverige för att vistas utomlands under en längre tid. Om hjälpmedel ändå tas med utomlands följs *Vägledning för förkommet hjälpmedel.*
Även vid förskrivning till barn som är folkbokförda i Sverige men som vistas utomlands under längre perioder är det extra viktigt med riskbedömning.

Utlandssvenskar

Med utlandssvensk avses svensk medborgare som inte är folkbokförd i Sverige. För att styrka medborgarskapet ska svenskt pass uppvisas.
Utlandssvenskar kan ha rätt till planerad vård i Sverige, inklusive förskrivning av hjälpmedel. Patienter (även pensionärer) behöver då ha intyg som visar att Försäkringskassan eller bosättningslandet står för vårdkostnaderna. Vid förskrivning av hjälpmedel behöver förskrivare alltid göra en riskbedömning för att kunna säkerställa god patientsäkerhet under tiden patienten använder hjälpmedlet. Bedömer förskrivare att förskrivning riskerar att medföra patientsäkerhetsrisker eller på annat sätt inte kan anses säker ska förskrivning inte göras. Förskrivare behöver ta hänsyn till att hjälpmedel som tas med till bosättningslandet inte kan justeras, repareras eller på annat sätt hanteras av Västra Götalandsregionen, förbrukningsartiklar kan inte levereras utanför Sverige. Även bedömningar och uppföljningar kan vara svårare att säkerställa när patienten och hjälpmedlet inte befinner sig i Sverige. Patienten hänvisas då till bosättningslandets hälso- och sjukvård. Hjälpmedel som patienten har för avsikt att enbart använda under vistelsetiden i Sverige kan förskrivas om det bedöms patientsäkert, förutsatt att patienten har aktuella intyg. Dessa ska återlämnas senast i samband med att patienten lämnar Sverige för att återvända till bosättningslandet. Om hjälpmedel ändå tas med utomlands följs *Vägledning för förkommet hjälpmedel.*
Även vid förskrivning till barn som är utlandssvenskar är det extra viktigt med riskbedömning.